

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiect act normativ

Lege

pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală

Secțiunea a 2 –a

Motivul emiterii actului normativ

1.Descrierea situației actuale

În calitate sa de Stat membru al Uniunii Europene, României îi revine obligația transpunerii Directivei (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 132 din 21.05.2016, (în continuare Directiva) având ca termen de transpunere data de 11 iunie 2019, potrivit art. 24 din Directivă.

Scopul directivei acela de a stabili garanții procedurale pentru minorii care sunt persoane suspectate sau acuzate în proceduri penale astfel încât aceștia să fie în măsură să înțeleagă desfășurarea procedurilor și să își exercite dreptul la un proces echitabil, precum și de a preveni recidiva în cazul copiilor și de a promova integrarea socială a acestora.

Cea mai mare parte a dispozițiilor acesteia sunt deja transpuse în legislația națională, în special prin prevederile Codului de procedură penală și ale Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Există însă și o serie de prevederi ale directivei care necesită adaptarea legislației interne, acestea fiind în special dispoziții din domeniul dreptului minorului la informare, dreptul

la evaluare individuală și la evaluare medicală, dreptul la informare al părinților sau tutorelui minorului.

Astfel, articolele menționate obligă statele membre a asigura pentru toți minorii exercitarea dreptului la informare asupra unor aspecte specifice, cum ar fi :

- ✓ principalele etape ale procesului penal;
- ✓ dreptul ca titularii răspunderii părintești să fie la rândul lor informați cu privire la drepturile minorului în cursul procesului penal;
- ✓ dreptul la protecția vieții private, în condițiile legii;
- ✓ dreptul de a fi însoțiți de titularii răspunderii părintești pe parcursul procedurilor penale;
- ✓ dreptul la o evaluare individuală încă din etapa urmăririi penale, în cazul în care minorul este trimis în judecată, cu excepția cazului când acest fapt ar fi contrar interesului superior al minorului;
- ✓ dreptul la utilizarea cu precădere a măsurilor alternative detenției în cursul procesului penal, precum și dreptul la reexaminarea periodică a detenției;
- ✓ perioada pentru care poate fi dispusă privarea de libertate, condițiile pentru prelungire și durata maximă acesteia;
- ✓ dreptul de a se prezenta în persoană la proces;
- ✓ dreptul de a formula căi de atac, conform legii;
- ✓ dreptul la un tratament specific în timpul privării de libertate.

Toate informațiile privitoare la desfășurarea procesului penal și la drepturile minorului trebuie comunicate acestuia într-un limbaj simplu și accesibil, adecvat vârstei sale.

De asemenea, toate informațiile privind drepturile minorului în cursul procesului penal trebuie să fie comunicate și titularilor răspunderii părintești, iar la efectuarea actelor de procedură care implică prezența minorului, aceștia trebuie citați, cu excepția cazului în care organul judiciar apreciază că prezența lor ar fi contrară interesului superior al minorului ori ar fi de natură să aducă atingere bunei desfășurări a procesului penal.

Conform prevederilor directivei, minorul are dreptul la efectuarea unei evaluări individuale în ceea ce îl privește, în cel mai timpuriu stadiu adecvat al procedurilor și, cu excepția cazului în care acest lucru ar fi contrar interesului superior al minorului.

Directiva obligă de asemenea la exceptarea minorului de la acoperirea cheltuielilor de judecată ocazionate de efectuarea înregistrărilor audio-video. În prezent, Codul de procedură penală exclude în mod expres de la acoperirea de către suspect sau inculpat doar cheltuielile cu acordarea asistenței juridice obligatorii.

Directiva prevede aplicarea regulilor speciale privind minorii tuturor persoanelor care erau copii în momentul când au început să facă obiectul procedurilor, dar care ulterior au împlinit vârsta de 18 ani, dacă acest lucru este adecvat ținând seama de toate circumstanțele cauzei, inclusiv gradul de maturitate și gradul de vulnerabilitate ale persoanei vizate.

Este instituită și regula prezumției de minoritate, ceea ce înseamnă că ori de câte ori organul judiciar nu poate stabili vârsta suspectului sau a inculpatului și există motive pentru a se considera că acesta este minor, persoana respectivă va fi prezumată a fi minor.

Statele membre sunt obligate să instituie regula potrivită căreia rezultatele examinării medicale a minorului privat de libertate, efectuate în locul de deținere, sunt avute în vedere pentru a aprecia capacitatea acestuia de a fi supus actelor sau măsurilor dispuse în cursul procesului penal.

1¹. În cazul proiectelor de acte normative care transpun legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia, se vor specifica doar actele comunitare în cauză, însoțite de elementele de identificare ale acestora

Proiectul de act normativ se referă la transpunerea Directivei (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr.132 din 21.05.2016.

2.Schimbări preconizate

Prezentul proiect de lege are în vedere modificarea și completarea Codului de procedură penală și vizează, în principal, următoarele schimbări:

- completarea prevederilor care privesc informarea minorului asupra drepturilor sale cu ocazia primei audieri de către organele judiciare, cu informații privitoare la:
 - ✓ principalele etape ale procesului penal;
 - ✓ dreptul ca titularii răspunderii părintești să fie la rândul lor informați cu privire la drepturile minorului în cursul procesului penal;
 - ✓ protecția vieții private, în condițiile legii;
 - ✓ dreptul de a fi însoțit de titularul/titularii răspunderii părintești pe parcursul procedurilor penale, precum și pe parcursul ședințelor de judecată, în condițiile determinate de Codul de procedură penală;
 - ✓ dreptul de a fi evaluat prin intermediul referatului de evaluare;

- ✓ dreptul la evaluare medicală și asistență medicală în cazul privării de libertate în cursul procesului penal;
- ✓ măsurile preventive ce i se pot aplica precum și dreptul ca măsura preventivă privativă de libertate să fie aplicată cu caracter excepțional perioada pentru care poate fi dispusă și durata maximă a măsurii preventive privative de libertate, condițiile pentru prelungirea și menținerea acesteia, precum și dreptul la verificarea periodică a măsurii, în condițiile legii.
- ✓ dreptul de a fi prezent la judecarea cauzei;
- ✓ dreptul de a formula căi de atac, în condițiile legii;
- ✓ dreptul la un regim de detenție adecvat vârstei sale.

- prevederea expresă a regulii ca toate comunicările către suspectul sau inculpatul minor să se facă într-un limbaj simplu și accesibil, adaptat vârstei sale;
- instituirea regulii ca toate informațiile privind drepturile minorului în cursul procesului penal să fie comunicate și titularului/titularilor răspunderii părintești;
- obligativitatea efectuării referatului de evaluare în cursul urmăririi penale, în situația în care minorul este trimis în judecată, cu excepția cazului în care acest lucru ar fi contrar interesului superior al minorului; instituirea regulii potrivit căreia, în cazul în care elementele care constituie baza referatului de evaluare se schimbă considerabil, organul de urmărire penală sau instanța să poată solicita un nou referat de evaluare;
- introducerea posibilității ca rezultatele examinării medicale a minorului suspect sau inculpat asupra căruia s-a dispus o măsură preventivă privativă de libertate, efectuate în locul de deținere, potrivit legii privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului, să fie avute în vedere pentru a aprecia capacitatea acestuia de a fi supus actelor sau măsurilor dispuse în cursul procesului penal;
- exceptarea minorului de la acoperirea cheltuielilor de judecată ocazionate de efectuarea înregistrărilor audio-video.

1. Alte informații

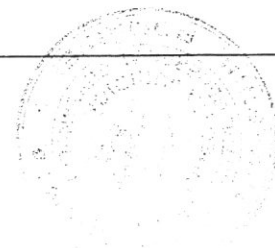
Nu este cazul

Secțiunea a 3 - a

Impactul socio - economic al proiectului de act normativ

1.Impact macroeconomic

Nu este cazul.

1¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.			
2. Impactul asupra mediului de afaceri Nu este cazul.			
2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.			
2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.			
3. Impactul social Prezentul proiect de act normativ reglementează măsuri de protecție a minorului care este suspect sau inculpat, în vederea respectării interesului superior al copilului și a dreptului acestuia la un tratament adecvat vârstei sale.			
4. Impactul asupra mediului Nu este cazul.			
5. Alte informații Nu este cazul			
Secțiunea a 4 – a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)			
- mii lei -			
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani	Media pe 4 ani
1	2	3	4
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i) impozit pe profit	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.

ii) impozit pe venit b) bugete locale: i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) contribuții de asigurări			
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii b) bugete locale: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat (i) cheltuieli de personal b) bugete locale (i) cheltuieli de personal	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.

7. Alte informații

Secțiunea a 5 - a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) Acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

Proiectul de lege vizează modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 15 iulie 2010.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

Nu este cazul.

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice:

a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;

Nu este cazul.

b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.

Nu este cazul.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

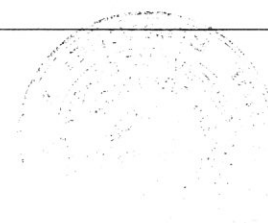
Proiectul asigură transpunerea art. 2 alin. (3), art. 3 par. final, art. 4 alin. (1) lit. a) pct. (i), (iii), (iv), lit. b), lit. c), art. 4 alin. (2), art. 5, art. 7 alin. (5) și (8), art. 8 alin. (2), art. 15 alin. (2)-(4), art. 22 din Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr.132 din 21.05.2016.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Nu este cazul.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul nu se referă la acest subiect
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente Proiectul nu se referă la acest subiect
6. Alte informații
Secțiunea a 6 - a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Proiectul nu se referă la acest subiect
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile H.G. nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile H.G. nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul nu se referă la acest subiect
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 520/2019.

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7 - a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența în administrația publică, republicată fiind publicat pe site-ul Ministerului Justiției.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice:

Nu este cazul

3. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 8 - a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul nu se referă la acest subiect

2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

VIORICA DĂNCILĂ

